

Sahabat

Indonesiens Vänner No: 1-2011

Surftipset

Sveriges Television har lagt ut arkivfilmer på svtplay.se det så kallade Öppet Arkiv [www.svt.se/oppetarkiv](http://svtplay.se/oppetarkiv). Några sevärda kortfilmer om Indonesiens naturliv från 1930/1940-talet av Rolf Blomberg finns med, t ex <http://svtplay.se/v/1370775> (En film om Sundöarna) och <http://svtplay.se/v/1370772> (Borneo).

Rolf Blomberg,
Svensk
äventyrare

/Ivan Agoes

I detta nummer

SIS Årsmöte 2011	s. 1
Reserportaget, <i>Kota Tna</i>	s. 2
Utrikesdepartementets blogg	s. 2
Brev från Indonesien, <i>Mahmud Bangkaru</i>	s. 3
Språkrutan	s. 4
Kalendarium och Information	s. 4

Ordförande/ansvarig utgivare
Ulf Schuberth
(ulf.schuberth@mideye.com)

Redaktör & Layout:
Ivan Agoes

Redaktion:
Elisabet Lind
Tess Beek-Emanuelsson
Hans Hansson (Malmö)

Medlemsärenden:
Anneli Leijel
info@svensk-indonesiska.se

Svenska-Indonesiska Sällskapet (SIS)
www.svensk-indonesiska.se
Postgiro 4339734-8

SIS Årsmöte 2011

Årsmötet hölls den 6 februari på Östermalms Föreningsråd i Fältöversten, där cirka 35 medlemmar närvarade. Som vanligt var det Stellan Bojerud som svingade ordförandeklubban.

Nina Suatan och Stefan Gullstrand avtackades för sina insatser i styrelsen, samtidigt som Yulianti Hendaya valdes in som ny ledamot.

Vad gäller medlemsavgiften beslutades att den kommer lämnas oförändrad (175:- för enskild och 225:- för familj), men att dessutom en studerandeavgift på 100:- införs, detta främst med syfte att locka indonesiska gäststudenter till föreningen. Den nya studerandeavgiften träder i kraft 2012.

Styrelsen för 2011 består av: Anik Sundqvist, Anneli Leijel, Elisabet Lind, Ivan Agoes, Kadri Chanafiah, Kristina Olén-Carlsson, Ulf Schuberth (ordförande) och Yulianti Hendaya.

Stellan Bojerud omvaldes som revisor och Herman Brundin valdes till revisors-suppleant.

Valberedningen utgörs av Elisabeth Stenqvist, Johanna Gest (sammankallande) och Stig Ståhlberg.

Som avslutande av mötesförhandlingarna läste Tess Beek-Emanuelsson ett brev från MILAS i Yogyakarta som varmt tackade för de pengar som samlats in på förra årsmötet till förmån för deras verksamhet. Även denna gång genomfördes en insamling för MILAS under årsmötet.

Efter mötet visades en mycket uppskattad film om Garebeg-ceremonin vid kraton i Yogyakarta som Elisabet Lind varit med att göra under sin tid på Etnografiska museet.

Text: Ulf Schuberth, SIS
Foto: Gorda Surjadi

Styrelsen fr. v. Kristina, Ulf, Anik, Anneli, Ivan, Elisabeth, Yuli. Utanför bild Kadri.

Miss inte att gå in på SIS egen hemsida!

Här får ni löpande information om alla aktiviteter som SIS ordnar. Här finns också mycket annan bra information för alla som är intresserade av Indonesien. Detta nummer av Sahabat går ut till alla nuvarande medlemmar i SIS.

Läs mer på: www.svensk-indonesiska.se

Resereportaget

Kota Tua, Batavia, gamla stan

Kärt barn har många namn, Kota Tua är det äldsta och bäst bevarade minnet av den holländska närvaron i Indonesien. Ett antal av stadsdelens byggnader är fortfarande i bruk, några av dem renoverades på 70-talet och är ombyggda till museum.

Den populäraste byggnaden är Museum Fatahillah, uppkallad efter Fatahillah som på 1500-talet erövrade dåvarande Sunda Kelapa, kontrollerat av så kallade "sundanesiska hinduer och portugisiska sjömän". Fatahilla var en kinesisk sjöfarare som efter segern döpte om det erövrade området till "Jayakarta" vilket betyder en "fullständig seger".

År 1808 förstördes den holländska kyrkan (De Nieuwe Hollandsche Kerk) av ett jordskalv. Efter några år uppfördes en byggnad där man sedermera inrättade stadens Wayang museum. Museet har en stor kollektion av wayang kulit och wayang golek. Samtidigt har man samlat

Café Batavia

Museum Fatahillah

på sig en anseelig kollektion av wayang från andra länder såsom Malaysia, Thailand, Surinam, Kina, Vietnam, Frankrike, Indien och Kambodja. På Wayang museet kan man även beskåda slagverk som gamelan, wayang-skulpturer och wayang-målningar.

Utöver stadsdelens många museer rekommenderar jag att ett besök på Café Batavia där man kan uppleva kolonialismens sista vingslag till den dämpade jazzmusiken från caféets högtalarsystem. Den traditionella arraken blir man tyvärr tvingad att byta ut mot en limedrink, överraskande fräsch och uppiggande till Café Batavias specialitet, kinesisk Dim Sum.

Tio minuters gångväg från Kota Tua ligger den gamla hamnen Sunda Kelapa med sina traditionella snedseglriggade

träbåtar, så kallade "phinisi skonare", byggda med två eller fler master. Fartygen är mestadels familjeägda och bemannas av sjömän med begränsad läskunnighet och avsaknad av utbildning i navigation och teknik. "Men segla och ta sig fram i våra farvatten kan de", säger (med beundran) mina vänner på Sjöfartsskolan i Jakarta.

Men det återstår en del att önska när det kommer till restaureringar av gamla byggnader i Kota Tua. Omvärlden trycker på och som exempel på förfallet kan man nämna Daasad Musin koncernens byggnad som fullständigt eroderat. Kota Tua är en värdefull tillgång för Indonesien, men stadsdelen behöver rustas upp för att dra till sig ännu fler turister.

Text och foto: Hans Hansson, zmart.hansson@malmö.com, SIS Malmö

UD-Bloggen

Från det ena till det andra - ministerbesök

Handelsminister Ewa Björling var nyligen här och på tur står Socialminister Göran Hägglund. Indonesien står på kartan och blickar mot framtiden. Det är här det händer – nu. Och med besöken bekräftas detta ytterligare. Och från den ena mi-

nistern till den andra. Ambassaden i Jakarta täcker som bekant även Östtimor. Och under några dagar denna veckan besöker dess utrikesminister Zacarias Albano da Costa Indonesien. Idag hölls en mottagning hans besök till ära, vilken bevestades av ambassadör Ewa och mig. Förutom trevligheter och tal bjöds det på traditionell östtimoriansk dans och sång. Ett säreget men svängigt stycke kultur, och, kunde jag och de nordiska kolle-

gorna konstatera, en flagga som trots allt bräcker den indonesiska på det rent estetiska planet.

Johannes Andreasson

Öst-Timors flagga

Ny medlem i Indonesien

Brev från Indonesien

Kepada Yth,
Bapak Ulf Schubert,

Efter 22 år i Indonesien hörde jag först idag talas om Svensk Indonesiska Sällskapet (SIS). Min brorson sände mig adressen till er hemsida och jag blev genast intresserad. Han kommer å mina vägnar att sända in min ansökan om medlemskap samt årsavgiften.

Mitt svenska namn är Anders de Vos, men jag går här i Indonesien under mitt Indonesiska namn: Mahmud Bangkaru. Det namnet fick jag i Aceh 1995 av dåvarande Guvernören. Mahmud är efter honom och Bangkaru är en ö i Pulau Banyak, Aceh Singkil. Jag tog en gång initiativ till att få den unika ögruppen Pulau Banyak beskyddad i lag och att starta ett lokalt NGO (Non-Government Organization eller LSM, Lembaga Swadaya Masyarakat).

Under 90-talet, fram tills att konflikten i Aceh gjorde allt arbete omöjligt, och sedan 2006 fram tills nu driver vi ett program för att rädda sköldpaddorna på den obebodda ön Bangkaru. För att få lokalt stöd driver vi även socioekonomiska program, undervisning, andra sociala program och lobbying med målet att rädda miljön till både djurens och människornas fromma. Korallreven, skogen och annat djurliv är också av stort intresse i Pulau Banyak. En viktig del av våra ansträngningar är att utveckla ekoturism.

Nykläckta sköldpaddor

Genomgång av sköldpaddornas bevarandearbete

En sådan organisation som vår har alltid svårt att hitta sponsorer. Under 90-talet arbetade vi med bidrag från främst danska Danida och Caltex. Sedan 2006 har vi stöttats av Paneco från Schweiz och spanska AECID, Casa Tortuga och Seacology och många fler små sponsorer.

Jag har även varit aktiv med att marknadsföra turism i Aceh och Norra Sumatra under olika perioder. Jag har skrivit två böcker: "A Hand Book to Aceh 1998" och "Hand Book to North Sumatra". Jag har även utvecklat en webbportal med information om flera destinationer i Aceh och Norra Sumatra. Just nu arbetar jag mest med sköldpaddorna i Pulau Banyak, men har min fasta bostad i Bali sedan 2001 då jag måste lämna Aceh på grund av konflikten.

Vi har lyckats att få en hel del uppmärksamhet det senaste året genom en festival vi arrangerade i Juni, *Festival Penyu 2010*. Det var en vecka fylld av aktiviteter som traditionella spel och sporter, danser, tävlingar i miljövårdspoesi och miljövårdsuppsatser i skolorna, artister, både dang-dut och pop, samt religiösa föredrag med anknytning till miljön. Guvernören öppnade arrangemanget tillsammans med vår Sköldpaddambassadör, Deddy Mizwar, den mest kända skådespelaren/regissören/

producenten i Indonesien. Nästa festival kommer att hållas 2012. Kanske kan vi då lyckas locka till oss artister och besökare från utlandet. Vem vet, kanske SIS har några idéer.

Det finns mycket mer att berätta. Vad jag hoppas med detta är att kunna få dela med mig av Sumatra till SIS medlemmar. Kanske det finns någon som är intresserad av sköldpaddor och det vi sysslar med. Jag vore dessutom mycket tacksam om ni kunde byta länkar mellan våra webbsidor.

Varma hälsningar från Pulau Banyak,
Mahmud Bangkaru

www.acehturtleconservation.org
www.sumatracotourism.com

Fotona kommer från hemsidan Aceh Turtle Conservation.

För kontakt med Mahmud kan ni få kontaktuppgifter från SIS-styrelse eller via ovannämnda hemsidor.

/Ivan Agoes

Returadress: Kasbyvägen 8, 191 38 Sollentuna.

Språkrutan - Släktord

Vad kallar man sin mormor i Indonesien? Det är inte helt okomplicerat att besvara frågan. I Indonesien finns det fler än 300 etniska grupper och det talas omkring 300 språk och dialekter. För de flesta är indonesiska ett andra språk. Även om man talar indonesiska i familjen eller med släkt och vänner, brukar man referera till sina ”etniska” släktord.

familj	- keluarga
barn	- anak
pojke	- anak laki-laki
flicka	- anak perempuan
syskon	- saudara

far, pappa	- bapak, ayah, papa
mor, mamma	- ibu, emak, mak, mama
barnbarn	- cucu-cucu [tjotjo]
föräldrar	- orang tua, ibu bapak
mormor, farmor	- nenek, eyang putri, embah, mbah (<i>jav</i>), oma (<i>från holländska</i>)
farmor, farfar	- kakek, eyang, eyang kakung (<i>jav</i>), embah, mbah (<i>jav</i>), opa (<i>från holländska</i>)

Lite spännande att veta är att såväl *eyang putri* som *eyang kakung* är javanesiska och också *kruma inggil*, d.v.s. mycket respekt-

fullt tilltal som långt ifrån används av alla. Troligen användbart i hovkretsar i Solo och Yogya och i övrigt bland eliten. *Embah estri* och *simbah jaler* är mer neutral hövlig språknivå (*krama*) och *embah wadon* och (*e*)*mbah lanang* är lågjavanesiska (*ngoko*). Det gäller att hålla tungan rätt i mun när man talar javanesiska.

Det finns så många uttryck för de olika släktskapstermerna, och fler finns ju på Indonesiens alla olika språk, kul att veta men kanske inte så gångbart för den som ska lära sig allmän indonesiska.

/ Kadri Chanafjab, Elisabet Lind

Kalendarium och Information

SIS Filmklubb visar:

Sang Pemimpi

~ en film av Riri Riza ~

Uppföljaren till filmen *Laskar Pelangi* som vi visade förra året. Speltid cirka 122 minuter.

Indonesiskt tal med engelsk textning

Söndag 10e April, kl. 13:00

Plats: Internationella Biblioteket
lunchrummet plan 5.

Odengatan 59, T-bana Odenplan

Vårpicknick och Sepeda Gembira

Söndag 29e maj

Plats och exakt tid meddelas i nästa nummer av Sahabat.

Du har väl inte glömt att betala årsavgiften? Bli medlem nu!

Årsavgiften för familj är 225kr/år. För en person 175kr/år.

Postgiro 4339734-8

Uppge namn, adress, telefonnummer och e-postadress.